

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 158 (6435) | 12 ліпеня 1939 г., серада | ЦАНА 10 НАП.

УЗМАЦНІЦЬ ПАДРЫХОУКУ ДА ДЭКАДЫ БЕЛАРУСКАГА МАСТАЦТВА

У пачатку 1940 года ў сталіцы нашай савецкай радзімы — Маскве абудзена декада беларускага савецкага мастацтва. Падрыхтоўка да дэкады павінна азнаменацца новым уздымам, новымі асяпненямі ўсіх відаў мастацтва беларускага народа.

Небывалы росквіт савецкага мастацтва з'яўляецца адным з пераможных свечаняў савецкага перамогі савецкага народа. Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя вызваліла драматычна ў ланцугах нацыянальнага і сацыяльнага прыгнёту невычарпальны творчы сілы народаў былой царскай Расіі, акрыла перад імі шырокія прасторы. Кіруючы партыя Леніна—Сталіна, з'яўляючыся нескрупулёзнай сталінскай дружбай, народы СССР за гэты савецкі ўладны перыяд вывелі наперад. Яны стварылі не толькі велізарны матэрыяльны багацц, але і самую перадавую ў свеце сацыялістычную культуру.

Мастацтва савецкага народа, як і ўся яго культура, уабрала ў сабе ўсе лепшае, перадавое, пругаснае, што стварыла чалавечыя за сваю шматвяковую гісторыю. Яно стварае народам і служыць яго інтарсам. З прапуні мас, вызваленых Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй ад савецкага рабства, бяспраўна вылучаюцца новыя адорыны, таленты творцы новага, сапраўдна народнага мастацтва. Магутным рычагом росквіту творчых сіл народаў, населяючых Савецкі Саюз, з'яўляецца ленінска-сталінская нацыянальная палітыка нашай партыі.

Таржэства ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі з усёй выразнасцю мы бачым на прыкладзе нашай рэспублікі. Вялікая поўнаціла царскай Расіі, дэманя і забітая, Беларусь стала магутнай індустрыяльна-калгаснай краінай, нескрупулёзнай часткай Савецкага Саюза на рубяжы з капіталістычным Захадом. Разам з агульным ростам краіны вырастае і яе новая культура, нацыянальная на форме і сацыялістычна на зместу. Краіна напылася густой сеткай школ, тэхнікумаў, вышэйшых навучальных устаноў, клубуў, бібліятэк. Выраслі шматлікія школы савецкай інтэлігенцыі, якія вышлі з народа і шырока звязаны з ім.

Пышка расквіту мастацтва беларускага народа. Да рэвалюцыі на Беларусі не было ні аднаго тэатра, зараз іх ёсць 15. Філармонія, кансерваторыя, музычныя вучылішчы, таксама як і тэатры, створаны за гэты савецкі ўладны перыяд. Савецкая Беларусь мае шматлікія школы пісьменнікаў, арганізацыі мастакоў, кампазітараў. Німа такога віду мастацтва, якога-б не было зараз у нашай рэспубліцы. Ва ўсім гэтым усаволены штодзённы клопаты партыі, урада, валаіка Сталіна аб звышшнім росквіце культуры нашга народа, аб развіцці яго мастацтва.

Пастарычных перамог у будаўніцтве сацыялізнай беларускай радзімы ў асабліва рашучым супрацьстаянні з брацкімі народамі СССР. Агульным і рашучым з'яўляюцца іх інтарсы і мэты. Такія-ж агульныя і рашучыя з'яўляюцца іх культуры і мастацтва. У апошнія годны ў Маскве перыядычна праводзяцца декады савецкага мастацтва народаў СССР. Гэтыя декады — асабліва цікавае таржэства ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, магутнай сталінскай дружбы народаў, агульнасці і непарукай узаемаствы іх культуры.

Дэкада беларускага савецкага мастацтва — гэта выключна палітычна і культурнае важацтва. Яна палітычна пачынае, якая дасягнуў беларускі народ у галіне мастацтва, прамаўлення, жыцця пачынае перад грамадзянскай сталіцы нашай радзімы, перад кіраўнікамі партыі і ўрада, перад вялікім Сталіным. Гэта ўставае на работнікаў мастацтваў БССР называючы аткажыны і пачынаючы заложы.

У падрыхтоўцы да дэкады беларускага савецкага мастацтва трэба скарыстаць багаты вопыт правядзення дэкад іншых савецкіх рэспублік.

Усе віды мастацтва, пачынаючы ад складанага операгэта і канчаючы багатай народнай самадзейнасцю, будуць прадстаўлены на дэкадзе.

Тэатр оперы і балета БССР паказаў ўпершыню створаныя арганічныя беларускія оперы «Міхась Палторскі» (муз. Цікоціна), «Дрыга» (муз. Вагнерова), «Вясёлка пачынае» (муз. Туракоўка) і ба-

Учора праслаўлены штурман германскага пералёту Масква — Паўночная Амерыка ардынансэ тав. Гардзіенка наведаў піонёрскія лагеры, даўшы работнікаў НКВД БССР. Ён падарыў расказаў дзецям аб германскай пералёце і аб нашых героях-лётчыках. НА ЗДЫМКУ — тав. Гардзіенка і старшы лейтэнант тав. Сіпакоўка сарод дзяцей лагера. Фото Я. Салавейчыка.

У ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ

9 ліпеня г. г. ЦК КП(б) Беларусі прыняў пастанову аб ходзе справаў і выбараў прафганаў на мескай канцытарскай фабрыцы «Комунарка».

Праверка ўстаноўлена, гаворыцца ў пастанове ЦК КП(б) Беларусі, што ў рэзультат зусім незадавальняючай падрыхтоўчай работы да правядзення справаў і выбараў прафганаў, срываўся выбарчы сход на фабрыцы «Комунарка» праходзіць на нізкім ідэіна-палітычным узроўні, не суправаджаюцца палепшаннем усёй прафесійнай работы ў агульнасці з задачамі, пастаўленымі XVIII з'ездам ВКП(б) і рашэннямі VIII пленума ВЦПС. Партыйнае бюро і фабрычны камітэт не ўзначалілі аграмы палітычнай актыўнасці рабочых і не мабілізавалі іх на перадавую работу прафесійна-аграрна-агульнай думкі XVIII з'езда ВКП(б).

Агульнафабрычны справаздачны-выбарчы сход, названы на 6 чэрвеня, у выніку незадавальняючай падрыхтоўкі быў сарваў. І замест таго, каб на гэтым факце ўскрыць слабасць падрыхтоўчай работы і прыняць меры да выпраўлення дашуцтаных памылак, партыйнае бюро і фабрычны камітэт сталі на шлях прывядзення сходаў у рабочы час, тым самым груба парушыўшы рашэнне ЦК ВКП(б), ЦК СССР і ВЦПС ад 28 снежня 1938 г. «Аб мерапрыемствах па ўпарадкаванні працоўнай дысцыпліны». Пры выбарах былі дашуцтанымі парушэнні прафесійнай дэмакратыі і інтэлігенцыі ВЦПС. Выбары праводзіліся на неправамерных умовах, ізе прысутнічала менш 2/3 членаў прафгана. Галасаванне дэражна прыводзілася спіскам.

ЦК КП(б) Беларусі паставіў амяжаны выбары фабрычнага камітэта па фабрыцы «Комунарка» ў сувязі з тым, што яны былі праведзены на нізкім палітычным узроўні і з грубым парушэннем прафганаў дэмакратыі. ЦК КП(б) Беларусі абавязвае партыйнае бюро і фабрычны камітэт правесці выбары прафганаў па зымак мабілізацыі членаў прафгана на вызначаным рашэння VIII пленума ВЦПС «Аб рабоце прафганаў у сувязі з рашэннямі XVIII з'езда ВКП(б)».

За грубае парушэнне пастановы ЦК ВКП(б), ЦК СССР і ВЦПС ад 28 снежня 1938 г. «Аб мерапрыемствах па ўпарадкаванні працоўнай дысцыпліны», якое выражана ў прывядзенні прафганаў сходаў у рабочы час, блызоу сарваду партыёю тав. Юшкіна, дырэктару фабрыкі тав. Веліцкіму і старшні фабрычнага камітэта тав. Пташніку абвешчаны вымовы.

ЦК лічыць зусім недапушчальным, што сакратар Сталінскага РК КП(б) Беларусі, прысутнічаючы 7 чэрвеня на партыйным сходзе на фабрыцы «Комунарка» дапусціў прыняцце няправільнага рашэння аб правядзенні справаздачна-выбарчага прафганага схода ў рабочы час, за што тав. Гурэвічу пастаўлена на від.

Таскама пастаўлена на від старшні ЦК саюза работнікаў канцытарскай прафганагаў тав. Савельяву за непрыяныя належныя меры да выпраўлення дашуцтаных памылак на фабрыцы ўраўнаважана прафганаў дэмакратыі і інтэлігенцыі ВЦПС, за грубае парушэнне пастановы ЦК ВКП(б), ЦК СССР і ВЦПС ад 28 снежня 1938 г., якое выражана ў дашуцтаным прывядзенні прафганага сходаў у рабочы час.

ЦК КП(б) Беларусі зыянуў уагуў ўсіх партыйных арганізацый на тое, што яны нясуць усе паўнацвёрды адказнасці за правядзенне выбараў прафганаў. Партыйныя арганізацыі абавязаны ў ходзе выбараў забяспечыць рашучае палепшанне прафганаў работы, вылучэнне і выхаванне новага прафганага актыва, шырока рашэння задачы прафганаў у святле рашэнняў XVIII з'езда ВКП(б).

ЦК абавязвае партыйныя і прафганаўныя арганізацыі забяспечыць выкананне прафганаўных органаў пералётых прадстаўніцтва рабочых, служачых і інтэлігенцыі, якія здольны быць застрашанымі ў адносінах да партыі і ўрада. Партыйныя арганізацыі абавязаны забяспечыць выкананне прафганаўных органаў пералётых прадстаўніцтва рабочых, служачых і інтэлігенцыі, якія здольны быць застрашанымі ў адносінах да партыі і ўрада. Партыйныя арганізацыі абавязаны забяспечыць выкананне прафганаўных органаў пералётых прадстаўніцтва рабочых, служачых і інтэлігенцыі, якія здольны быць застрашанымі ў адносінах да партыі і ўрада.

ХІХ ГАДАВІНА ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСІ АД БЕЛАПОЛЬСКІХ АКУПАНТАЎ

МАГІЛЕЎ

Над будынкамі горада палыхаюць чырвоныя сцягі, транспаранты. Партыйны кіраўнікоў партыі і ўрада ўпрыгожаны будыны адраішчыства і ўстаноў. На фабрыках, заводах агітарами правядзены дэкады і гутаркі аб гістарычным дні XIX гадыні вызвалення Савецкай Беларусі ад беларускіх акупантаў.

Учары ў летнім тэатры гарацкага саду імені Максіма Горкага адбылося ўрачыстае насядженне партыйных, савецкіх, прафганаўных, комсамоўскіх і грамадскіх арганізацый.

Над бурныя воплескі прысутных было прынята прывітальнае пісьмо друго беларускага народа, гопію ўсёго чалавечы — вялікаму Сталіну.

Для ўдзельнікаў ўрачыстага насядженія ансамбль чырвонаармейскай пiosні і танца Беларускай Асобай Ваеннай Арміі даў вялікі канцэрт.

12 ліпеня ў Пятэрскім парку — грандыёзнае гулянье працоўных горада.

Л. ВАЛОДЗІН.

чале з таварышам Сталіным, а таксама тт. Берыя, Дзімітрава і Тэльмана.

З усіх бакоў ясуна гарацыя воклічы: «Няхай жыве вялікі Сталін!».

З дэкламацый аб XIX гадыні вызвалення Беларусі ад беларускіх акупантаў выступіў сакратар абкома ВКП(б) тав. Мельнікаў.

Удзельнікі пленума з вялікім натхненнем паслалі прывітальнае пісьмо ролімаму Сталіну.

Пасля ўрачыстага пленума брацкі Дзяржаўны Украінскі тэатр імені Т. Г. Швэчка паставіў п'есу «Качубей».

3. ЛАРЫСАЎ.

ГОМЕЛЬ

Радасна адсявяткавалі працоўныя Гомеля XIX гадыні вызвалення Беларусі ад беларускіх акупантаў. Неравады прадпрыемствы горада: камбайн «Спартак», шклавая імені Сталіна, Дняпра-Дзвінскіе парашавы сестры і гэту змянальную дату перавыкананнем эканамічнага плана.

Вечарам у цырку тэатры адбыўся ўрачысты сход партыйнага, савецкага, прафганаўнага і комсамоўскага актыва горада.

Над бурныя аваны выбары пачотны прыём у саставе членаў Палітбюро на чале з таварышам Сталіным, а таксама тт. Дзімітрава, Тэльмана, Хозе Дыяса і Далорэ Ібаруры. З дэкламацый «Аб 19-годдзі вызвалення Беларусі ад беларускіх акупантаў» выступіў намеснік старшні Органітэта Прэзідыума Вярхоўнага Савета на Гомельскай вобласці тав. Шайкевіч.

Сёння, 12 ліпеня, рабочыя і служачыя многіх прадпрыемстваў і ўстаноў горада арганізуюць масовыя і выезд за горад на гулянье.

ПРАСЛАЎЛЕНЫ ШТУРМАН У ГАСЦЯХ У ПІОНЕРАЎ

Вялікі радасны дзень быў учора ў піонёрскіх лагерах дзяцей работнікаў НКВД БССР. Да іх у госці прыходзіў штурман легендарнай чырвонаармейскай пiosні «Москва», удзельнік пералёту Масква — Паўночная Амерыка М. Х. Гардзіенка.

Робаты пiosні сестры героя-лётчыка. Жывы сімпію арганізацыі яны свайго пачотнага госця. Старшні саветаў атралуў далася тав. Гардзіенка аб тым, што ўсе робаты выдатна адвечылі, агартоўваюцца, набіраюцца сілы і здарэў для пiosні вучобы ў прадстаўчым вучэбным годзе.

Піонерка Гараніна прыналезна пачотнаю госцю велізарны букет кветак. Тав. Гардзіенка было прадэстаўлена пачотнае права падняць флаг лагера.

З захвалюючай цікавасцю, часта перыялочы прамоўду бурай апавяданне, скардзі піонеры расказвалі сям'я-інтэрв'ю.

Тав. Гардзіенка гаварыў аб сіле нашай радзімы, аб яе выдатных людзях, аб беззаветнай адданасці савецкіх лётчыкаў радзіме і Сталіну.

З іменем Сталіна ў сэрцы, з сталінскімі пiosнямі савецкіх лётчыкаў робіць пiosні, слава аб якіх грывіць на ўсё светам.

Жывы цікавы расказ героя-лётчыка выдаліў пiosню захваліліся аваны. Па даручэнню піонераў Зора Полак азелла тав. Гардзіенка пачотны піонёрскі гасцішук. Заключылася сестрача канцэрт піонёрскай самадзейнасці. Узяўшычы з лагера, тав. Гардзіенка зрабіў у кнізе вознаваў настуныны запіс:

«Пасля пералёту я наведаў многа піонёрскіх лагераў у Маскве і Маскоўскай вобласці, азе наш лагер зрабіў на мяне самае моцнае ўражанне. Выдатны лагер. Добрая, дысцыплінаваная работа. Добра пастаўлена арганізацыйная і выхавачая работа. Жывіць гэтага выдатнага калектыва поўна здаровага зместу.

Толькі ў нашай краіне так моцны расці і развіццва дзеці. Шчаслівая краіна. Радаснае і прыгожае жыццё. Шчаслівае і радаснае зджыцтва».

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ СУСТРЭНЕМ З'ЕЗД КАЛГАСНІКАЎ

Мы, калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Новае жыццё», Тураўскага раёна, з вялікай радасцю сустраці рашэнне партыі і ўрада аб скліканні восенню гэтага года з'езда калгаснікаў. Надыходзячы з'езд, як і ранейшыя два з'езды калгаснікаў-удзельнікаў, мабілізуе мільёны тружанікаў сацыялістычнай сельскай гаспадаркі на далейшы росквіт калгаснай вёскі.

Мы сабраліся на свой агульны сход для таго, каб параіцца, як нам лепш падрыхтавацца да надыходзячага з'езда калгаснікаў. Лічым сярэвай частці калгаснага ўзростаў стыханаўскай работы на сацыялістычных палях і фермах, арганізаваным правядзеннем ўборкі і загатоўках, заваяваў пачотнае права пасылаць свайго прадстаўніка на з'езд калгаснікаў.

3 кожным годам расце ўраджайнасць калгасных паляў. За апошнія два годны сярэды ўраджаў на нашым калгасе скла-дас: зяновыя (сараціяна плошча — 600 гектараў) 13,44 цнт з гектара, бульбы (сараціяна плошча 104 гектара) 164 цнт з гектара.

Ёсць у нас тры фермы: конетадоўчая — 326 гадоў, малочна-таварная ферма — 301 гадава, свінагаварная ферма — 282 гадавы.

У нас пабудованы новы тухнаварковы будынак пiosні-дзесціпiosні клуб, дзіцячы і яслі. Дамы калгаснікаў электрыфіцыраваны і радыёапыраваны. Кожны калгаснік вышовае газету, чытае кнігі. Гэта дабра напоўны пераліч тых выдатных перамог, з якімі наш калгас ідзе наўстрэчу надыходзячому з'езду калгаснікаў. Мы гарызімся тым, што старшні нашага калгаса Іван Савіч Боза Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР уагараў ролімаў арганам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

У калгасе выраслі новыя людзі, да канца адданыя свайму радзіме, дасканала ведоучыя сваю справу, людзі, пазнаўчыі радасці і шчасце калгаснай працы.

За поспехі па сельскай гаспадарцы наш калгас заўважна ўзвысяўся. Усеазаўная сельскагаспадарчая выстаўка. Кожны з нас з неперылівацю чакае дня адкрыцця выстаўкі, якая з'явіцца грандыёзнай дэманстрацыяй бліскучых перамог калгаснай вёскі.

Мы прыступаем да ўборкі. А ўборачы нам прыходзіцца багаты ўраджай. І зямля, і яравыя вырасты на славу. Хутка ў нашы склады мільярды залатых кашчэў хляне шпінаўнае мора. Балгасная зямля ўша небывалым урадкаем. Мы спадзяемся сабраць у сярэднім з гектара на 20 пiosнэраў жыта і пшаніцы.

Нам трэба ўбраць ураджай тав, як гэта патрабуе ЦК ВКП(б) і ЦК СССР у свайой пастанове «Аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаў і загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў у 1939 годзе». Усе мы, калгаснікі, гарым жадаючым ўбраць ураджай бистра, без малейшых сестраў, дашуцтаных і самым буіным зыром выканав свай абавязнасці перад дзяржавай.

Які нашы планы?

Нам трэба ўбраць 517 гектараў зерняных, гэта мы зробім за 5 рабочых дзён, 350 гектараў будзем ўбраць дзума паўднёвымі камбайнамі. Камбайны ўжо знаходзіцца на тэрыторыі калгаса, 100 гектараў ўборку калгаснымі жызяркамі. Яны добра адрамантаваны і гатовы да работы.

Для прыёму ўраджаў падрыхтаваны два гумны, у якіх змесціцца 500 тон зярна. Ёсць у нас новая зернасушылка. Падрыхтавана 124 вазы і 6 вялікіх скарды для адвозу зярна з-пад камбайна.

Падрыхтаваны, правяраны і адвочытаваны вялікі, малатарні, трыеры, хутка прыгатавы закончыць касбу лугоў. А іх у

нас няма. Мы маем 1.368 гектараў сенажаці. Поўнацю заблеченым кармавую базу для жывялагаў.

Мы ўключаемся ў сацыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрачу з'езда калгаснікаў і змыкаем усе калгасніцкія рэспублікі паслываць нашаму прыкладу.

Мы бйром на сябе абавязнасці — заблечыць ўзровень выканання пастановаў ЦК ВКП(б) і ЦК СССР «Аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаў і загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў у 1939 годзе»:

- 1) Да пачатку ўборкі поўнацю заблечыць спакананне і сеназачу дзяржаве, а таксама абласаванню.
- 2) Уборку пачнем у першы вясковы сеназачу хлябоў, правядзем яе без малейшых сестраў.
- 3) Забяспечым босерабойную работу камбайнаў, стварым шпосныя пастаўныя брыгады для іх абслугоўвання.
- 4) Зараз-жа пасля пачатку ўборкі мы прыступім да малачыбы і выкавання планаў хлябанастваў і натуральнага за работу МТС.
- 5) У часе ўборкі непасрэтна ў палых станах ролімаў будзем выпускаць насядженні, праводзіць сярэд калгаснікаў чытку газет і гутаркі.
- 6) Забяспечым належны догляд прапашных культур, правядзем 3—4-разовае адуванне і праполку будзьбы. Добра-якося прывядзем уборку і апрацоўку тэхнічных культур. Своеазаўна агураў будзьбы прамясловаму пiosтрам.
- 7) Каб забяспечыць высокі ўраджай у 1940 г. правядзем дашуцтаную стары і раніне збыліва. Высокаякасна, па ўсім правілах агратэхнікі, алборым насянем правядзем асеннюю сібку. Поўнацю скарыстаем уражай насенных участкаў для засяпкі насенных фондаў.

Пастарытну пастанову ЦК ВКП(б) і ЦК СССР «Аб мерах аховы грамадскіх зямель калгаснаў ад разбазарвання» мы ўспрымаем, як яшчэ адзін доказ штодзённых клопатаў партыі Леніна—Сталіна, савецкага ўрада і асабіста таварыша Сталіна аб нас, калгасніках. Будзем рашуча змаганьня з малейшымі скажэннямі статута сельскагаспадарчай арцелі. Зорка будзем ахоўваць ад разбазарвання, ад раскардання грамадскай зямлі калгаса, якія з'яўляюцца асноўнай крыніцай росту сілы і магутнасці калгаса, росту зможнасці калгаснікаў. Вызлітасна будзем змаганьня з лодырма, тухнальмі, якія разнагоць калгасную працоўную дысцыпліну і ідэінуца сарвыстаць высокае званне калгаснікаў у мтах асабістай пiosнэ і сенакулцы. Узорна правядзем абмер прыяздзіных участкаў.

Нашы поспехі салідуем грандыёзна, азе нашы мацямасці, нашы ўнутраныя рэсурсы дашка не скарыстаемы. Таварыш Сталін вучыць нас не спыняцца на дашуцтым, а ўпярна іці ўперад, да новых перамог. Будзем-жа з яшчэ большай энергіяй уманоўваць нашу калгасную гаспадарку. Будзем-жа з яшчэ большай актывнасцю ўманоўваць абнарадаваласць нашай сацыялістычнай радзімы. Будзем памятаць мудрыя ўказанні таварыша Сталіна аб капіталістычным акружэнні!

Вялікай спад сацыялістычнага спаборніцтва за ўзгорную сустрачу з'езда калгаснікаў!

Няхай жыве партыя Леніна—Сталіна, якая ўказала нам светлы шлях да шчаслівага, зможнага жыцця!

Няхай жыве наш любімы бацька і пастарытнік — вялікі правадыр народаў таварыш Сталін!

Агульны сход калгаснікаў сельскагаспадарчай «Новае жыццё», Тураўскага раёна.

Работа чыгуначнага транспарта ў чэрвені

Пальвядзень вялікі работы чыгуначнага транспарта ў чэрвені. Спрадэстаўчанага пагруза складала 100.214 вагонаў —

97,4 проц. плана, сарадэстаўчанага выгруза — 100.062 вагоны — 96,2 проц. плана, (ТАСС).

КАЛГАСНІКІ УВАЖЫЛІ ПРОСЬБУ ТАВАРЫША СТАЛІНА

НОВЫ АТРАД СТАХАНАЎЦАЎ КАЛГАСНЫХ ПАЛЁЎ БССР ПАЕХАЎ НА ДАЛЁКІ ЎСХОД ДЛЯ РАБОТЫ У ПРАМЫСЛОВАСЦІ

ДАДЗІМ ЛІШКІ РАБОЧАЙ СІЛЫ КАЛГАСАУ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

ДА УСІХ КАЛГАСІНАЎ І КАЛГАСНІЦ БЕЛАРУСНАЙ ССР.

XVIII з'езд Усесаюзнай Камуністычнай партыі большавікоў вуснамі вялікага правядыра народаў таварыша Сталіна паставіў пераа калгасным сялянствам пытанне аб будову для сацыялістычнай прамысловасці лішкаў рабочай сілы. Калгаснікі нашай краіны з вялікім энтузіязмам адгукнуліся на прызыв любімага правядыра.

У нас, у Беларускай ССР, лішкі рабочай сілы ёсць амаль у кожным калгасе. Умацаванне працоўнай дысцыпліны, на аснове гістарычных рэспублікаў майскага Пленума ЦК ВПН(б), усё ўзрастаючага механізацыі сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, правільная арганізацыя працы ў калгасе, — даюць поўную магчымасць асабістай вялікай рэзервы людзей для патрэб нашай прамысловасці і транспарту. Калгасы нашай краіны маюць поўную магчымасць уважліва просіць таварыша Сталіна аб тым, каб штогод адпускаяў у прамысловасць 1,5 мільёна маладых калгаснікаў.

З калгасу нашай рэспублікі толькі за апошнія тры месяцы ўшло ў прамысловасць больш 4 тысяч чалавек. Сёння з Беларусі на шахты і будоўлі трэста «Востокуголь» апраўляюцца другі эшалон у колькасці 915 чалавек.

Мы едем ў багатыя краіны нашай радзімы, дзе ёсць многа каменнага вугалю, нафты, жалезнай руды, свінца, цынка, серабра, золата. Для асваення гэтых

НА СТАНЦЫІ РАГАЧОЎ НЕЗВЫЧАЙНАЕ АЖЫЎЛЕННЕ. СЮДЫ САБРАЛІСЯ РАЗАМ СІ СВАІМІ СЕМ'ЯМІ 371 КАЛГАСНІК ГОМЕЛЬСкай І МАГІЛЕўСкай АБЛАСЦЕЙ, АД'ЯЗДАЮЧЫХ НА РАБОТУ У ПРАМЫСЛОВАСЦЬ ДАЛЕКАГА УСХОДА. К ПЕРОНУ ВАКЗАЛА ПРЫБЫЎ ВЕЛІЗНЫІ САСТАУ З 42 ЧЫСТА УБРАНЫХ ВАГОНАУ. АРГАНІЗАВАНА ПРАЙШЛІ ПА-САДКА. НІЖЫІ МЫ ДРУЖНЕМ АСОБНЫІ АРТЫКУЛЫ, НАПІСАНЫІ КАЛГАСНІКАМІ ПЕРАД АД'ЕЗДАМ.

Сям'я калгасніка сельскагаспадарчай арцелі «Беларусь», Кармянскага раёна, К. Ф. Гулашкова, якая выехала для работы на Далёкім Усходзе. ІА ЗДЫМКУ (справа налева) — К. Ф. Гулашкова, яе дзеці і жонка Марыя.

ПОЕЗД ІДЗЕ НА ДАЛЁКІ УСХОД...

Жыцар вёскі Кабылічы, Кармянскага раёна, Бары Ігнатавіч Шханенка пакізаў пасіжанае месца. Ён аставіў жонку і маленчкіх дзяцей і пайшоў у горад купіць работу, каваляк хлеба, пшаснае. Яго гнала з вёскі галечка, голад. Ён думаў аб рабоце, як аб адзінай пазывальнай сілай да галоднай смерці. Але горад не чакаў Бары Ігнатавіча з адкрытымі абдымкамі, — прыняў яго вельмі непрыязна. Гораду Бары Ігнатавіч не быў патрэбны. Ён і вярнуўся ў вёску ці з чым.

Гэта было ў даровольныя часы, калі ўлада была ў руках капіталістаў і памешчыкаў, а працоўныя пазбавілі права на ратаснае, чалавечае жыццё.

Аб гэтым факце нам расказаў Іван Матвеевіч Шханенка, калгаснік сельскагаспадарчай арцелі «Беларусь», Кармянскага раёна, які едзе на Далёкі Усход.

Мы сядзім у вагоне і гутарым з калгаснікамі. Раўнамерны стук кабіны змяшчае з гукамі гітары, што запосіліся з суседняга куша, шумам дзетвары, якая тут-жа гуляе.

Совецкія патрыёты едуць на Далёкі Усход у пудоўны і прыгожы край. Край каменнага вугалю, нафты, жалезнай руды, свінца, цынка, золата, край серабра і золата.

На беразе Піхага акіяна, ля Охотскага мора, ля многаводнага Амура вырастаюць новыя гарады, фабрыкі, заводы...

Край казачных багатаў і пудоўна мужчых людзей!

Хто ў нашай краіне не палюбіў усёй душой, усім сэрцам гэты далёкі і блізкі край!

Чаму совецкія людзі з таёвай вялікай ахвотай едуць на Далёкі Усход?

Добра адказаў на гэты пытанне калгаснік сельскагаспадарчай арцелі імяні Івана Варашылава Ларыён Іванавіч Курьенка.

— Я грамадзянін Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік. У якой-бы частцы нашай неабсяжнай радзімы не жыў совецкі чалавек, яму аднолькава свеціць яркія промені сонца Сталінскай Беларусі. Далёкі Усход азначае патрэбу ў рабочай сіле для вялікага будаўніцтва, ля умацавання абароны гэтага края. Калгасы маюць лішкі гэтай сілы, і я еду туды па закліку таварыша Сталіна.

Гэта словы совецкага патрыёта, які гарача любіць сваю радзіму, які жадае

змянілася, а потым адказаў праблемам галасам:

— Паеду, вядома, паеду. Усёй сям'ёй паедзем...

І яна паехала. Разам з ёю паехалі яшчэ дзве сям'і.

Я ўпэўнены, што калі добра ўмацаваць працоўную дысцыпліну, наладзіць арганізаваны працы, то ў кожным калгасе выявіцца лішкі рабочай сілы.

Наш калгас свочасова і высокакасна правёў воснавую службу, добра падрыхтаваў да ўборкі. З першага-ж абмалоту здаём зарна дзяржаве самай лепшай якасці.

Калгаснікі нашы жыццём добра. Ёсць ўдольск хлеба, сала. Сям'я калгасніка Марсіма Паўлюкова ў 1938 годзе выпрацавала больш 1.000 працадзён, а за 6 месяцаў бігучага года яна ўжо мае 46 працадзён.

Сёння мы праводзім караван калгаснікаў, якія ўязджаюць на Далёкі Усход для работы ў прамысловасці.

Шчаслівай дарогі, таварышы! Вы едзеце на адказны і пачотны ўчастак работ. Чэснай стыханаўскай працай апраўдаеце аказанае вам давер'е. Вапашу прыкладу паследуюць дзесяткі і сотні іншых калгасных сям'яў. Не парывайце з намі сувязі. Пішыце аб сваім жыцці, рабоце, аб радасях на новым месцы, на багатай далёкаўсходняй зямлі.

Б. Ц. ГУРВІЧ, старшыня калгаса «Траці рашаючы», Рагачоўскага раёна.

ШЧАСЛІВАЙ ДАРОГІ!

На адным з калгасных скоўляў мы чыталі мудры дэклад таварыша Сталіна на XVIII з'ездзе ВПН(б). Гэта быў вельмі цікавы і ажыўлены сход. Калгаснікі з вялікай увагай слухалі аб правільных перамогах, дасягнутых нашай краінай. Для канкрэтнай ілюстрацыі гэтых перамож агітарам прыводзіліся факты з мясцовага жыцця. Наша калгаснае вядаснае, заможнае жыццё — гэта плыць мудрай палітыкі партыі Леніна—Сталіна.

Зайшла гутарка аб будаўніцтве новых прамысловых раёнаў, новых гарадоў і аб вялікай патрэбе ў рабочай сіле для гэтых будаўніцтва. Асабліва прыгожым вырасоўваўся будучыня Далёкага Усходу, які багаты невычайнамі запасамі мисловых выкапшў. Вядома, у цэнтры ўвагі было абмеркаванне просьбы таварыша Сталіна аб вылучэнні калгасамі лішкаў рабочай сілы для работы ў сацыялістычнай прамысловасці.

Тут палымасца са свайго месца наша лепшая калгасніца Ганна Бунінарава.

— Я так думаю, таварышы калгаснікі, — пачала яна, — таварыш Сталін спраўдзіў гаворыць аб работнай сіле для прамысловасці. Дайце паглядзіць, што ў нас робіцца. Лішняя рабочая сіла ёсць у калгасе? Ёсць. А прамысловасць нашай не чакае? Не чакае, наколькі яна ўвесь час расце. Маё слова, значыць, тае — праба уважліва просіць таварыша Сталіна.

З апошніх ралоў нехта кінуў рэпліку: — А сама-то ты, Бунінарава, паеха-ла-б?

— Ад нечаканасці пытання Ганна некалькі

ПІСЬМО ДА СВАЯКОЎ

Калгас «Хваля рэвалюцыі», Кармянскага раёна.

Добры дзень, дарагая мамі Уліта Ефімаўна і сестра Маня Гілініча!

Пішу вам з поеза, які ідзе на Далёкі Усход. Я поўны такімі радаснымі пачуццямі, што не магу не напісаць вам пару слоў!

Прыехалі мы ў Рагачоў. Тут час чакаў вельмі пільным праблем. На плошчы каля вакзалу граў дуквамі аркестр, піянеры і школьнікі паказалі сваю мастацкую самазмейнасць. Якія прыгожыя і таленавітыя дзеці! Працавала некалькі будоўляў. Нас сабралася тут німаля людзей, прычым з розных калгасуў і раёнаў рэспублікі. Мы быстра пазнаёміліся паміж сабой і адрэзжы сталі прыяцелямі.

Едем-жа ў аду дарогу, адна ў нас мэта. Едем у багаты і прыгожы Далёкаўсходні край.

Пасадка ў вагоны была праведзена арганізавана. Пад гукі аркестра мы спакоем займаем свае месцы ў вагонах. У нашым саставе ёсць вагон-клуб з кніжкамі, журналамі, газетамі. Многа розных іграваляных інструментаў. Ёсць таксама вагон-крама з багатым асартыментам прадуктаў. З намі едуць урач і медыцынскія сястры.

У вагоне вельмі весела. Сярод перасяленцаў аказалася німаля гарманістаў, спявакоў і яны так стараюцца ў паказе сваёй майстэрства, што прама «ратунку» ад іх няма.

Наша маленькая Соф'я адрэзжы абжылася ў вагоне, знайшла сабе прыяцеляў і весела праводзіць час. А Ваня, дзік той патрабуе, каб я яму зараз-жа купіў гармонію. Я яму абяцаў, што як толькі прыедзем на месца, яго просьба будзе задаволеная.

Канчаю сваё невядомае пісьмо. Пацяжэю да Гомеля. Німаля кліянецца вам жонка мая Таціяна Ігнатэўна, а таксама Соф'я і Ваня.

Ваш Пётр Фядосавіч ПАЛАНОЎ, Поезд Рагачоў — Чыта.

якіх прадуктах, Наадварот, я яшчэ правдаў лішкі прадуктаў на рынку.

З усіх іншых пачуццў і ўменняў ўрадаюць мною і з'явіліся асноўнымі ў вырашэнні пытання аб паездцы на Далёкі Усход.

Далёкі Усход азначае патрэбу ў рабочай сіле для вялікага будаўніцтва, для далейшага ўмацавання абароны гэтага края. Калгасы маюць лішкі гэтай сілы, і я еду туды па закліку таварыша Сталіна, Л. І. КУРЫЛЕНКА, калгаснік сельскагаспадарчай арцелі імяні Івана Варашылава, Кармянскага раёна.

— Буды, пан, каціш? — запытаўся ён у зямельца на месцы старога.

— Гм... кхе... кхе... — раштам закашляў дзеі, стараючыся шпарка прыдумваць праўдападобную падставу для свайго нячэснага падарожжа. І толькі цяпер асведзеў ён, што жаўнер без аружжа і голае у яго нейкі дружалюб, нібы салучальным.

У Рудно еду... У мян, — адказаў нарэшце.

— Ну як сяміянецца, пакуля карнікі вас не дагналі? — прамовіў жаўнер, і, азіраючыся, шпарка рушыў наперад.

«Дзік ты яго, якім анёлам прыкідаваеш!» — не паверыў нічомаму слову паліка Верабей. — Зараз яны ўскоўчыць на воз — і быўшыне зарываю, ліха тваёй матары!

Спіскаючы мошпа ў руках вшнэвае пугаў і шкаўлючы, што яго не вельмі цяжкае, стары пабег за каменем, які ўжо быў па другі бок гары. Не глядзячы на свае восемдзесят год, ён лёгка абганяў садыта і ўскоўчыў на воз, пачаў сьпеваць каня пугай, пазарэна азіраючыся назад і кожную хвіліну чэкаючы гвалту ад жаўнера. Калі-то трывае на каменях, то чыкаў і ў гэты каляны, конь хроч і раўсё пераер — і дзік ад пачуцця пугі. Але жаўнер не адставаў, злі быў непасрэдным з возам, які чорны, злі быў.

«Зараз дастане лядовель і смаліне!» — халадзечы ўсім нутром, падумаў стары. Чкаючы сетага страшнага моманту, ён парываў не зважана без бою.

«Лях пракаляць. Толькі пасыраў крануць, дык падзавальваюцца твае рукі!» — дзед не прытнуў угаляе, размахваючы ў паветры гібік вшыбёвым прутам.

ДОБРЫ ДЗЕНЬ, ЗАЛАТЫ КРАЙ!

Думае аб перездзе на Далёкі Усход узнікла ў мяне думка. Аднаго разу, пасля блізкага праведзенага пераезду на Далёкі Усход, я запытаў у брата Грыгорыя:

— Ну, як ты глядзіш на гэтую справу?

— Ён, вядома, не зразумеў мяне. Я яму распавёў, як ён адносіцца да пераезду на Далёкі Усход.

Я многа чытаў аб гэтым пудоўным краі. Мясце, як комсамольца, асабліва цікава будаўніцтва горада Юнасіі, — Комсамольска-на-Амуры. Я марыў паехаць працаваць у прамысловасці Далёкага Усходу.

І вось зараз здзейснілася мая маря. Я еду з жонкай, маленкім, гарача любімым пяцімесячным Андрэўкай і братам Грыгорыем у гэты залаты край.

Адным з першых я ў 1929 годзе ўступіў у калгас і ўвесь час працаваў

чэсна, па-стыханаўска. У апошні час быў брыгазірам.

Мы едем з адным жадааннем, гарачым імкненнем — аднае свае сілы, здольнасці і энэргію далейшму росквіту, умацаванню магучнасці нашага совецкага Далёкага Усходу.

Мы едем працаваць у шахты «Востокуголь» Але калі будзе патрэба, калі абнагачыць вораг прымусіць нас да гэтага, мы зменім шахцёрскі алёбны малаток на баявую віпчоўку і будзем біць ворага так, як яго білі ў саўпачыя дні Хасана.

Свяціцнай зямлі нашай радзімы не гатуюць ніякому ворагу!

З таімі пачуццямі я еду на Далёкі Усход.

Добры дзень, залаты край! Аляксей Якаўлевіч БАБКОЎ, калгаснік сельскагаспадарчай «Чалюскі» нец, Рагачоўскага раёна.

АПРАУДАЕМ АКАЗАНАЕ ДАВЕР'Е

Калісьці, у стары даровольныя часы, існавала такая прыказка: «Мяняеш месца — мяняеш дзе». У пачатку рэвалюцыі і шчасліва дні гэта прыказка страціла ўсю сілу.

Я еду працаваць на Далёкі Усход не таму, што мне ў калгасе дрэнна жылося і прыходзіла гнуць лепшага жыцця. У калгасе я жыў багата. 880 працадзён меў у мінулым годзе, а ў гэтым паспееў ужо выпрацаваць 440 працадзён. Сям'я мая была забяспечана ўсім неабходным. Мы не адчувалі недахвату ні ў

Налёвы Суспрэчы

(Урывак з рамана «Паўстанне»)

Токараў прабыў у Верабейцы гадзіны дзве. Увесь гэты час ад яго не адыходзілі сяляне, чапляючыся за яго, як за жыццёвую нітку, якая звязала іх з учарашнім днём, з тым часам, калі ў краіне не было памешчыкаў, калі ўся зямля належала сялянам. Яго смеласць надала смеласці ім, яго ўпэўненасць перадалася ім. Потым, забраўшы ў Віктара патроны, ён рушыў у вёску. З ім пайшоў Даміян, які выкаляў незвычайнае захваленне ў вераснінцаў і свайі аграмаднай пастаці і страшнае сілай. Маленкі Рафал быў супроць яго што дзік.

Чапверты з прыбыўшых — Змітрок Буйневіч — астаўся ў Верабейцы на голавы час, колькі было патрэба, каб звыць з хаты сям'я-тэця вочы і накруціць іх на фурманку. Нельга было Буйневічавай сям'і аставацца далей у свайі хаце. Буйневічаў прывозіла ўсё вёска.

І як толькі партыяны зніклі, усё вёскае сяляны вунілася да хлавоў, да спіраў. Маладзёжныя парбалі коней і пачаліся з ім у пунчу, старшыня насмалі ў мішкі збожжа, пачулі на гумно і там хвацкі яго ў сене, у акалоце, завіялі ў буні. Па гэтай частцы вераснінцы набылі скуру-такую практыку ў час няшчэпай акупачыні. Азін толькі Мікалай Верабей парываў не хваць збожжа дома, а завезці ў Бучачына да свайго свата.

Наліты сэрбам крутыя месца свай на зямлю халадзаватае сыяло. Усё вядок Верабей зважалося няпунітым і пачаным. Чорная ралля па азін бок дарогі выцягала шырокай страшной прорай. На другі бок воза быў шореткі іржаўнік, на якім беглі ў белы зворк высокія, абрэскавы балышакі, межы. Густа алаўты пачуўшым «свабінага дэа». Іржаўнік мінеў і паліскаў вёскамі месачнага сонця.

Дарога ішла на ўзгорак. Буіны, папоены дажджамі жыві глуха зашоргалі ад жа сцяны шыны.

Увадзіўшы рукамі ў працінкі, стары замацаў каню ўсцягнуць воз на ўзгорак. Веліты свайі клопатам, ён і не зава-

пачаў філасофавалі Верабей, ужо не адчувалі ніякай баныі перад палікам.

— Мамі нарадзіла дзіцяй для шчаця, для ўнечы па старасці, а тут іх абірало ад яе, каб нарабіць мяса крумкач дзел, і сабакам. Гэта-ж супроць самага крыважорнага зьяў'я не вылучае таску буйнай і страшной зброі, як супроць чалавекі Альбо, скажам, збудавалі чалавек сабе хату, не ласныючы, не даючы калі ў хату, у хату, і гм! — разам з палікам і свінняй, адроз увесь праз, як каратою, дзень усё паабрасталі. А як толькі ён, вымакутаўшы так, перабраўся ў новы дом, да яго прыходзіць няда-ні-небудзь асасар і руйнуе ўсё на пыл...

Вось як вы, пані, з намі робіце. Як ты глядзіш тады на гэтую спаву?

— Нялюбра, — абавязваўся жаўнер. — Вы, дзедусь, паганяныя хутчэй.

— Паганяныя... Як не паганяны, дык нікуды ад гэтай свалаты не ўцячеш! — усё больш распалючыся, гукнуў стары.

— Я тахі-бх людзей, што пачынаюць вайну, вешаў гары пагані! Каб другі нэра быў упрашальны. — Мне пагражае смерць, калі мяне зловяць... У мяне вашы адабралі віпчоўку... Мне цяпер страшна вярочацца да свай... мяне будучь сузіць...

Толькі цяпер аздадаўся Верабей, што за яго возам ідзе жаўнер, якога адолеў Змітрок Буйневіч.

Жаўнер ускачыў на воз. Пітхочу яны размаварыліся. Мішачыцы польскія словы з беларускімі, жаўнер расказаў, што ішоў ён у Верабейку да краўца, каб пераарбіць на франч шыналь. Толькі спаткаўшы таго хлопца з сваёй віпчоўкаю, ён павярнуў назат: Буйневіч яго папярэдзіў, што ў мянтак прыехаў беларускі.

— Дык што табе да таго? — ззіраўся стары. — Гэта-ж твая кампанія. Вось што Буйневіч уцякае — гэта ішла сирава.

— Я вам скажаў, што мяне могуць сузіць за згубленую зброю, — паўтарыў жаўнер. — Каб я вярнуўся да свайх у першы-ж дзень або на другі — маглі дараваць. Цяпер мяне пачынаць за дзеер-тэра і могуць расстраляць.

— Дык чалавек. А ты скажы, што чабе большымі звязалі і трымаі паз вартай. І вост ты цяпер убіць і варажашся ў сваю кумпанію. Як з чабо ляд, калі ты брахал не ўжэш...

Але жаўнер нібы абес.

— Не! Я не вярнуся. Можя я нарабіў усёмі вельмі? Абраўзела.

— Дурная гэта сирава — вайна, —

Усё твае кішкі павытрасаюць! — усхвалявана прамовіў Верабей. — Ну, а што даеяй было?

— Далёкі нічога. Пабыў а ў Бучачыне дзень, другі, прабыў тыдзень. А пасля мяне і кажучь — аставалася пазавоўсёй. Ты, кажучь, чалавек наш, толькі паны табе галаву задурылі. Мы табе, кажучь, добрую бабу высветаем.

— І гэтак у нас могуць, — пібы а нейкім гонарам усміхнуўся стары. — Ну, з кімжа чабе звялі? Я там, бадай, усіх ведаю.

— Пра Марысё Раткевіч туді?... — у сваю чаргу запытаўся жаўнер.

— Пытаецца! Адна дачка ў бацькоў... Кабось гудка покалі па каменях. Яны паўдзядкаў ўжо да Бучачына, занятыя мірнай гаворкай пра зямлю, пра вёсць, пра бытавыя дэталі. Раштам копы Вераб'я падняў галаву і лавёў вухамі, пібы да нечага прыслухоўваючыся. Жаўнер першы заўважыў непакой жывель і занепакойса сам. А калі азіраўся, было позна што-небудзь рабіць: проста па іх, паліскаючы зброй ад месачнага свята, злісца чалавек дзвухцят конікаў.

— Стой, халера! Ругі ўгані! — крыкнуў адзін ішчэ дзядэку і страліў у паветра.

Голае і роўнае павакол было поле: ні кустыка, ні каменя, ні канаўкі! І да лесу, у засоні якога прытаілася Бучачына, засталася яшчэ а вярсту. Жаўнер паліў дрыгнівыя рукі, Гэта-ж зрабіў і Верабей.

— Хто едзе? Прозвінча? — гаркнуў тоўсты палік, падаквачаючы да воза. — Змітрок Буйневіч? А-а?

Адна яго рука вясела на перавяці. У другой ён трымаў рэвалвер і чорныя тонкія шпурты павоза. Жаўнер пазнаў у таўскаму паручыка Ватага і яго рукі задрывалі яшчэ больш. Тое, чаго ён асперагаўся і ад чаго ўцякаў, азіраўся.

Бачучыся, каб у яго не стралялі за адно маўчанне, стары загаварыў перым.

— Гэта я ў мянны вязу, панення...

— Прозвінча, псы твая скура! Прозвінча!.. захрыпнеў таўскай.

— Верабей, панення... А гэта... гэта ваш садыта... Ад партыянаў уцякае... Направісь пагэсней... Дык я і вязу...

Толькі цяпер у жаўнера азнаўшося дзік.

— Пане паручнік, Гэта я... Квачкоў-

спі... Пане паручнік... Матка боска, што з вашай рукою?

— Квачкоўскі?! Мой жаўнер? Ты жыць?

— Жыць, пане паручнік... Мале былі звязалі, завялі ў лес... Толькі я сёння выпраўся ад іх...

— А Буйневіч ты не сустраў туді?

— Не, пане паручнік, — заспакоены лагодным галасам афіцэра хлус

